

Energidepartementet

04.12.2025

Vår ref. Elin Glad

Høring – forslag til endringer i energiloven om utnyttelse av overskuddsvarme

NITO – Norges ingeniør- og teknologorganisasjon organiserer over 116 000 ingeniører og teknologer på tvers av arbeidslivet. Våre medlemmer utvikler og drifter kritisk infrastruktur, og bidrar til verdiskapning og bærekraftig omstilling i næringsliv og offentlig sektor.

Som Norges største organisasjon for ingeniører og teknologer, er NITO opptatt av en helhetlig, nyansert og bærekraftig politikk som forener hensyn til klima og miljø, energi og konkurransekraft.

NITO støtter regjeringens handlingsplan for energieffektivisering, og mener de foreslåtte endringene i energiloven er et viktig skritt mot bedre ressursutnyttelse. Overskuddsvarme er en verdifull ressurs som kan redusere strømforbruk og kostnader, frigjøre kraft og nettkapasitet, senke klimafotavtrykket og bidra til harmonisering med EUs energieffektivitetsdirektiv.

Vi mener endringene må følges opp med gode økonomiske, regulatoriske og samarbeidsfremmende virkemidler for å sikre rettferdige rammevilkår, effektiv gjennomføring og en fremtidsrettet og bærekraftig samfunnsutvikling.

Kommentarer til høringsnotatets punkter

- Terskelverdier for analyseplikt: NITO støtter forslaget om å senke terskelverdiene for plikt til kostnytteanalyse.
- Regulering av terskelverdier: Vi støtter at terskelverdiene flyttes fra lov (§ 7-2) til forskrift. Det gir større fleksibilitet i møte med blant annet teknologisk utvikling.
- Utvidet analyseplikt: Vi støtter utvidelsen til å gjelde omfattende oppgraderinger i eksisterende anlegg.
- Innhold i kost-nytteanalyser: Vi støtter utvidet innhold i kost-nytteanalysen, og en helhetlig vurdering av energigjenvinning, klimahensyn og samfunnsnytte.
- Plikt til utnyttelse av overskuddsvarme: Vi støtter skjerpede krav og fjerning av unntak for datasentre og industrianlegg i energiloven § 7-4. Samtidig bør unntak ved tekniske, sikkerhets- og beredskapsmessige og særlig samfunnsnyttige hensyn ivaretas og presiseres.

Tillegsvurderinger og anbefalinger

Virkemidler for effektiv gjennomføring

NITO støtter intensjonen om at overskuddsvarme fra industri og datasentre i størst mulig grad skal gjenvinnes og brukes lokalt i kombinasjon med andre fornybare energikilder. Slik skaper vi bærekraftige lokale energisystemer.

Samtidig vil skjerpede krav gi økt administrativ byrde for kommuner og næringer, også ved relativt små utbygginger. God utnyttelse av overskuddsvarme krever relevant teknologisk kompetanse, men kommunene melder selv om stor mangel på kompetanse og kapasitet. Vi støtter styrkede rammer til Direktoratet for byggkvalitet i budsjettforslaget, og utvikling av KI-verktøy for å effektivisere kommunale planprosesser.¹

NITO anbefaler:

- Øremerkede midler til klimarådgivere i kommunene.
- Økonomisk handlingsrom som lar kommunene utføre statlige planretningslinjer som beskrevet i høringsnotatets kap. 4.3.
- Bedre ordninger for kompetanseutvikling i aktuelle fagmiljøer, og for å rekruttere erfarne og nyutdannede ingeniører og teknologer til viktige og spennende kommunale jobber.
- Kompetanse- og rådgivningstjenester som utformer energieffektiviseringstiltak til næringene.
- Styrkede støtteordninger til små virksomheter.
- Insentiver for samarbeid mellom fjernvarmeselskaper og industri/datasentre i områder med tilgjengelig kraft uten mulighet for å benytte eller dele varme fra nærliggende anlegg. Ett godt eksempel på fordelene dette kan gi er samarbeidet mellom Skygard og Hafslund Celsio i Oslo, hvor overskuddsvarme fra datasenteret skal varme opp 12 000 leiligheter.²
- Flere møteplasser på tvers av næringer, kommuner, statlig forvaltning og politiske beslutningstakere.
- En oppdatering av konsesjonsordningen som ivaretar solidaritetsprinsippet i et nytt kraftlandskap.

Hensiktsmessig lokalisering

Lokalisering av nye anlegg bør baseres på en nyansert vurdering av energitilgang, infrastruktur og miljøhensyn.

NITO anbefaler:

- Tydeligere krav til lokalisering i områder med eksisterende infrastruktur for varmegjenvinning
- Etableringer bør så langt det er mulig legges nær byer og tettsteder, med minst mulig inngrep i natur med høy økologisk verdi.
- Etableringer bør så langt det er mulig legges nær kraftproduksjon for kostnadseffektiv og robust infrastruktur. Redundant kraftnett over lange avstander er dyrt og krevende, mens fibernet er enklere å sikre med høy redundans.

¹ Kommunal- og distriktsdepartementet. (2025). *Kunstig intelligens i arealplanlegging: Dagens situasjon, muligheter og barrierer*. Regjeringen.no.

<https://www.regjeringen.no/contentassets/93d938e8e2034ba9919861cab0e3836e/kunstig-intelligens-jarealplanlegging.pdf>

² Skygard. (2024, 15. februar). *Skygard og Hafslund Celsio sikrer effektiv bruk av overskuddsvarme fra datasenteret*. Skygard.no. <https://www.skygard.no/nb/articles/skygard-og-hafslund-celsio-sikrer-effektiv-brukav-overskuddsvarme-fra-datasenteret>

- Dersom anlegg ligger langt fra fjernvarmenett, bør naturlig kjøling, som vannkilder, utnyttes for å redusere energibehovet.
-

Oppfølging av datasenterstrategien

NITO støtter regjeringens strategi for en bærekraftig og samfunnsnyttig datasenterutvikling. Endringene i energiloven må ses i sammenheng med denne.

NITO anbefaler en oppfølging av strategien med:

- En gjennomgang av lovverk og virkemiddelapparat.
- Et nasjonalt rammeverk for datasenterutvikling på norske premisser.
- En klassifisering som prioriterer samfunnsnyttige datasentre som styrker norsk næringsliv og offentlig sektor og bidrar til omstilling, beredskap og verdiskapning.
- Flere tiltak som fremmer energieffektivitet, sirkulærøkonomi og lokale synergier.

Oppsummering

NITO støtter forslag til endringer i energiloven, og anbefaler at endringene følges opp med helhetlige virkemidler. Slik kan vi realisere potensialet for energigjenvinning og sikre en effektiv gjennomføring i tråd med våre mål om en bærekraftig samfunnsutvikling.

Med vennlig hilsen

Kjetil Lein
President

Egil Thompson
Generalsekretær

